

műnemén keresztül értelmezzük, akkor azon belül is bonyolult, több műfaji sajátosságot ötvöző – pl. természettudományos krimi – alkotással van dolgunk. Ha tekintetbe vesszük, hogy a műből filmadaptáció is készült, sőt a művet színre is vitték, akkor ez csak erősíti az intermedialitás elemzői perspektíva jogosságát.

A szöveg tematikus szintjén megjelennek technikai médiumok: a cselekmény korábbi magnófelvételek visszahallgatásán és kiértékelésén alapul, miközben végső soron az emberi hangot tároló archívum és az emberi emlékezet működésmódjai közötti szakadék áthidalására tett kísérletet mutatja be. Milyen archiválási technikával lehetséges-e, ha egyáltalán, az emberi érzelmeket és hangulatokat megőrizni és az emlékezés tárgyává tenni? Mennyiben lehet meghatározni „az emberit” a különböző archívumok működése felől?

Kárpáti Bernadett (Eötvös Loránd Tudományegyetem)

Testreprezentációk Tompa Andrea *A hóhér háza* című regényében

Előadásomban Tompa Andrea első, 2010-ben megjelent regényében, *A hóhér házában* vizsgálom a test reprezentációit, és a testhez fűződő különféle diszpozíciókat, jelentéstartalmakat. A regény olvasható a középpontjában álló „lány” – ahogyan az elbeszélő némileg eltávolító gesztussal rendre utal rá – fokozatos öntudatra ébredésének és autonóm felnőtté válásának történeteként úgy mint családregegyként, vagy akár Kolozsvár-regényként, hiszen az „alulnézetből” elbeszélte személyes történetek mentén egy plasztikusan ábrázolt várostable is rajzolódik. Tompa Andrea prózaszemlélete azt mutatja, hogy olyan nézőpontot igyekszik megtalálni, amelyben láthatóvá válik, hogy maga az elbeszélő vagy fokalizátor karakterek is felelősek a történetekért, sőt, az elnyomó rendszer és a benne élők között kölcsönös függőségi viszony tételeződik. Az előadásban tehát azt vizsgálom, hogy ez a függőségi viszony hogyan áll összefüggésben a testtel – elsősorban persze az elbeszélés centrumában álló kamaszlány testével –, milyen reláció mutatkozik a hatalom, az intézményesített megfigyelő- és kontrolláló társadalmi praxisok és a személyes, sokszor testi-érzéki tapasztalat, illetve emlékezet között.

Rideg Béla (Eötvös Loránd Tudományegyetem)

A traumatizált test Sofi Oksanen *Tisztogatás* és Polcz Elaine *Asszony a fronton* című regényében

A testek nemcsak hogy önmagukon túlmutató világokra engednek következtetni, de arra is rá kellett jönnöm, hogy ez az önnön határaikon való túlmutatás, ami egyszersemind a határok elmozdulása maga, a testek „mibenlétének” lényegi mozzanata.
(Judith Butler: *Jelentős testek*)

Előadásomban a címben közölt műveket elemzem a test szempontjából. A roncsolt, traumatizált test megjelenítése mindkét szöveg narratívájában fontos

szerepet kap, s ábrázolásmódjukban hasonlóságok figyelhetők meg. A regényekben megjelenő erőszak egyszerre testi és történeti: történelmi traumák következtében (Sofi Oksanennél Észtország Szovjetunióba olvadása, Polcz Alainénél a II. világháború, szovjet bevonulás) testi síkon is megjelenik a nők ellen elkövetett (szovjet) erőszak.

Előadásomban reflektálni szeretnék a testi traumák hatására módosult tudatállapotok reprezentációira a regények kapcsán, valamint arra a megállapításra, hogy tudat a test meggyalázása hatására *máshogy* kezd el működni: „kikapcsol”, megszűnik; transzformálja a tér-idő síkokat, s önmaga (testi-tudati) valóságát is megkérdőjelezi. Előadásom másik irányvonala a trauma elmondhatóságának/ elmondhatatlanságának kérdésére irányul.

Budai Csilla Mariann (Eötvös Loránd Tudományegyetem)

A hatalom teste. Motívumvizsgálat kortárs regényekben

A rendszerváltás óta eltelt idő lehetőséget teremtett az alkotók számára, hogy az íráson keresztül megfogalmazzák, megmutassák mások számára is, hogyan épül fel, milyen hangulatú és miképp működik egy diktatúra. Az általam vizsgált szerzőkben közös pont, hogy mind megtapasztalták valamilyen módon ezt a hatalmi struktúrát, és tapasztalataikat a széles közönség érdeklődését is elnyerő formában képesek voltak rögzíteni.

Természetesen az időbeli keretek nem teszik lehetővé, hogy a diktatórikus hatalom minden formáját, megjelenési módját és regényekben megjelenő jellemzőjét elemzés tárgyává tegyem, ezért jelen előadásom célja csupán annak megmutatása, miképp és hányféleképp kaphatnak testet a hatalmat képviselő, reprezentáló alakok.

A hatalom birtokosainak megjelenése, testeik összetevői és tulajdonságaik magában hordozzák az általuk képviselt végletekig hierarchikus társadalmi-politikai rendszer alapvetéseit, céljait, stratégiáit. Jelen előadásomban tehát a testek, azon belül is a hatalmi pozícióban megjelenő testek kerülnek fókuszba többek között Tompa Andrea, Bodor Ádám és Dragomán György regényeiben.

Dobos Barna (Eötvös Loránd Tudományegyetem)

Az anekdotikus beszédmód értelmezési lehetőségei (Ovidius: *Fasti* 6, 395–416)

Előadásomban Ovidius *Fasti* című művének hatodik énekéből azt az epizódot teszem meg elemzésem tárgyává, amikor a költő a *Via Nován* sétálva meglát egy római matrónát, aki mezítláb sétál a forgalmas úton, majd egy közelben lakó anyóka a hely, mégpedig a *forum Romanum* egykori állapotát, az épített környezet múltját beszéli el. A hat énekből álló didaktikus költeményben, mely a római ünnepeket, szokásokat, valamint az azokat jelölő csillagképeket teszi meg központi témájává, a narrátori hangok síkszínűsége a befogadót a textus labirintusába csalva elbizonytalanító gesztusokkal a narrátor tudását újra és újra